

مدیریت

دیباچه: چگونه می‌توان معضل بیکاری را حل نمود؟ با مسأله سوءاستفاده مالی و فساد اداری چه باید کرد؟ چرا کارکنان سازمان‌ها، گرفتار دلسردی، یأس و افسردگی می‌شوند؟ چرا در تعدادی از سازمان‌های ما از امکانات موجود به خوبی استفاده نمی‌شود؟ بسیاری از متخصصان علوم گوناگون، به ویژه صاحب‌نظران علوم انسانی در پاسخ به این سؤال‌ها می‌گویند که کلید معمای مشکلات سازمان‌های هر جامعه "مدیریت" است. چون تأمین نیازهای فنی، خدماتی، درمانی و تفریحی جامعه، بدون وجود مدیران لایق که بالاترین کارآیی و بهره‌وری را داشته باشند، امکان‌پذیر نیست. به همین دلیل هر جامعه‌ای برای فایق آمدن بر مشکلات سازمانی خود، قبل از هر چیز باید به مسأله آموزش صحیح و موثر مدیریت توجهی بنیادی داشته باشد. تخصصی که در بیشتر دانشگاه‌های معتبر علوم انسانی جهان، تحت عنوان رشته مدیریت آموزش داده می‌شود. رشته مدیریت در کشور ما دارای شاخه‌های متعددی است که از آن جمله می‌توان به مدیریت بازرگانی، صنعتی، دولتی، جهانگردی، بیمه، بیمه‌اکو، امور گمرکی و امور بانکی اشاره کرد و همچنین از شاخه‌های تخصصی‌تری مثل مدیریت کمیسیریای دریایی یا اداره امور بیمارستان‌ها نام برد.

گرایش مدیریت بازرگانی:

یک دانشجوی مدیریت بازرگانی به عنوان یک مدیر تجاری تحصیل کرده، می‌تواند امور تجاری را تفکیک و اداره کند و به یاری قدرت خلاقه خویش در ایجاد بازار جدید، ارائه خدمات متنوع و تازه، ابداع روش‌های جدید در عرضه و توزیع، کارآفرین باشد.

فارغ التحصیل مدیریت بازرگانی باید بتواند برای کالاهای موجود، بازار جدیدی پیدا کند یا روش‌های مطلوب توزیع را در سیستم دولتی طراحی نماید، چون امروزه یکی از بزرگترین مشکلات کشور ما، رساندن محصولات کشاورزی مثل برنج، چای و مرکبات به بازار و به دست مصرف‌کننده است.

درس‌های این رشته در طول تحصیل:

دروس مشترک در گرایش‌های مختلف مدیریت:

اصول حسابداری، ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت، آمار و کاربرد آن در مدیریت، کامپیوتر و کاربرد آن در مدیریت، اقتصاد خرد، اقتصاد کلان، روش تحقیق در مدیریت، مبانی سازمان و مدیریت، تحقیق در عملیات، مدیریت رفتار سازمانی، مدیریت منابع انسانی، حقوق اساسی، مبانی مدیریت اسلامی، سیستم‌های اطلاعاتی در مدیریت. دروس اصلی و تخصصی گرایش مدیریت بازرگانی:

مدیریت استراتژیک، حقوق بازرگانی، حسابرسی، مدیریت تولید، مدیریت مالی، توسعه اقتصادی و برنامه‌ریزی، روانشناسی کار، حسابداری صنعتی، بازاریابی و مدیریت بازار، تجزیه و تحلیل و طراحی سیستم، سازمان‌های پولی و مالی بین‌المللی، بازرگانی بین‌المللی، بازاریابی بین‌الملل، پول و ارز و بانکداری، سیاست پولی و مالی، سیستم‌های خرید و انبارداری توزیع، حقوق بازرگانی بین‌الملل، تحقیقات بازاریابی، روابط صنعتی، سمینار در مسایل مالی، سمینار در مسایل بازاریابی، بهره‌وری و تجزیه و تحلیل آن در سازمان.

گرایش مدیریت صنعتی:

یکی از علل عدم موفقیت صنایع ما این است که اکثر مسؤولین واحدهای صنعتی؛ فارغ التحصیل مدیریت صنعتی نیستند. حضور یک

کارشناس مدیریت صنعتی که مسؤولیت نیروی انسانی را بر عهده بگیرد، در هر واحد صنعتی ضروری است تا بتواند با استفاده از دانش خویش؛ مشارکت، مهارت و انگیزه نیروی انسانی واحد صنعتی مورد نظر را افزایش دهد. مدیریت صنعتی دارای سه بعد اصلی فنی و تکنیکی، مالی و رفتاری و اجتماعی است. در رشته مهندسی صنایع دانشجویان بیشتر به مطالعه بعد فنی و تکنیکی صنایع می‌پردازند اما رشته مدیریت صنعتی به دو بعد مالی و رفتاری صنایع تأکید بیشتری دارد.

دروس اصلی و تخصصی گرایش مدیریت صنعتی:

مدیریت مالی، روانشناسی صنعتی، حسابداری صنعتی، بازاریابی و مدیریت بازار، کنترل کیفیت آماری، سیستم‌های خرید و انبارداری و توزیع، تحقیق در عملیات، کنترل پروژه، طرح‌ریزی و تعمیرات و نگهداری، کارسنجی و روش‌سنجی، مدیریت کارخانه، حفاظت صنعتی، بررسی اقتصادی طرح‌های صنعتی، روابط صنعتی، فنون تجزیه و تحلیل و طراحی سیستم، بازاریابی بین‌المللی، بهره‌وری و تجزیه و تحلیل آن در سازمان، پروژه.

گرایش مدیریت دولتی:

هدف رشته مدیریت دولتی، تربیت مدیران شایسته‌ای است که بتوانند وظایف پنجگانه محوله را به نحو احسن در سازمان‌ها و تشکیلات دولتی کشور انجام دهند. این وظایف عبارتند از:

- 1- برنامه‌ریزی و اجرای آن. 2- سازمان‌دهی یا تقسیم وظایف بین کارکنان یک سازمان به نحوی که با تقسیم کار بتواند مهارت پرسنل خود را در پرداختن به کارهای جزئی افزایش دهد. 3- عملیات امور استخدامی یا کارگزینی کارکنان جدید. 4- هدایت و راهبری. 5 -

نظارت و کنترل. برای مثال چون در یک بخش دولتی، رقابت وجود ندارد؛ کارکنان تمایل به افزایش ارتقای خدمات ندارند و این وظیفه مدیریت است که بتواند در چارچوب قوانین و مقررات دولتی، با خلاقیت و نوآوری خویش، کارآیی و بهره‌وری کارکنان را افزایش دهد. دروس اصلی و تخصصی گرایش مدیریت دولتی:

روانشناسی سیاسی، جامعه‌شناسی سازمان‌ها، توسعه اقتصادی و برنامه‌ریزی، مدیریت تحول سازمانی، حسابداری دولتی، مالیه عمومی و تنظیم خط‌مشی مالی، فراگرد تنظیم و کنترل بودجه، مدیریت سازمان‌های محلی و شهرداری‌ها، مبانی مدیریت دولتی، مدیریت تطبیقی، مدیریت توسعه، مدیریت تعاونی‌ها، تصمیم‌گیری و تعیین خط‌مشی، سیر اندیشه‌های سیاسی و تحول نهادهای اداری، مباحث ویژه مدیریت دولتی، حقوق اداری، سازماندهی و اصلاح تشکیلات و روش‌ها، روابط کار در سازمان.

گرایش مدیریت جهانگردی:

کشور ایران 1648000 کیلومتر مربع وسعت دارد و هر گوشه‌اش دارای جلوه و لطفی تازه، رمز و رازی دیگر و زیبایی و صلابتی دوچندان است. اما با وجود این همه جلوه و جذابیت، تنها سهم اندکی از صنعت سودآور جهانگردی را به خود اختصاص داده است. نتیجه یک نظرخواهی که از خبرنگاران خارجی به عمل آمده است، نشان می‌دهد که بسیاری از آنها بر این اعتقادند که مدیریت ضعیف یکی از عوامل رکود صنعت جهانگردی در کشور ما است. چون لازمه توسعه و تقویت صنعت جهانگردی، اطلاع از زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، جغرافیایی و فرهنگی کشور است تا بتوان امکانات موجود و همچنین مسائل و مشکلاتی که در راه توسعه این صنعت وجود دارد، شناسایی کرد و

سپس براساس تحقیقات موجود، یک برنامه‌ریزی دقیق و عملی داشت. کاری که تنها به یاری مدیران کارآمد و متخصص در صنعت جهانگردی امکان‌پذیر است؛ تخصصی که در شاخه مدیریت جهانگردی آموزش داده می‌شود. یعنی متخصص این رشته در نهایت باید بداند که چه نوع جهانگردی را جذب کند؟ چگونه جذب کند؟ و چگونه بازارهای جهانگردی جدیدی برای جذب توریست ایجاد نماید؟

دروس اصلی و تخصصی گرایش مدیریت جهانگردی: تاریخ و فرهنگ ایران، شناخت روحیات ملل، قوانین و مقررات حقوقی جهانگردی، مبانی مردم‌شناسی جهانگردی، مدیریت بازاریابی و تبلیغات جهانگردی، اقتصاد جهانگردی، شناخت صنایع دستی ایران، نقشه‌خوانی و آشنایی با نقشه، جغرافیای جهانگردی ایران، شناخت صنعت جهانگردی، گذراندن اوقات فراغت، آداب سفر در اسلام، تجزیه و تحلیل مسائل اجتماعی در ایران، باستان‌شناسی ایران، هنر و معماری ایران، آشنایی با موزه‌های ایران، امور مسافرت و صدور بلیط، فن راهنمایی، برنامه‌ریزی توسعه جهانگردی، مطالعات تطبیقی سیاست‌های جهانگردی، فرهنگ عامه، زبان انگلیسی مکاتبات تخصصی، زبان انگلیسی مکالمه، آشنایی با سازمان‌های دولتی ایران، نقش جهانگردی در بسط روابط بین‌الملل و گسترش منابع اقتصادی کشور، کارآموزی، اصول حسابداری، ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت، آمار و کاربرد آن در مدیریت، کامپیوتر و کاربرد آن در مدیریت، اقتصاد خرد، اقتصاد کلان، روش تحقیق در مدیریت، مبانی سازمان و مدیریت، تحقیق در عملیات، مدیریت رفتار سازمانی، مدیریت منابع انسانی، حقوق اساسی، مبانی مدیریت اسلامی، مبانی سازمان و مدیریت، سیستم‌های اطلاعاتی در مدیریت.

گرایش مدیریت بیمه:

بیمه یکی از شاخص‌های توسعه در کشورهای پیشرفته است، چون هر سرمایه‌داری که بخواهد در کشوری سرمایه‌گذاری کند، باید اطمینان داشته باشد که در صورت بروز هرگونه حادثه یا خطری، سرمایه وی مصون خواهد بود. از همین رو در کشورهای پیشرفته از بیمه به عنوان صنعت بیمه یاد می‌کنند. به این معنی که همزمان با توسعه صنعت، بیمه نیز توسعه خواهد یافت و همچنین بر این اعتقادند که هر فردی نمی‌تواند وارد این صنعت شود بلکه باید متخصص و دانش‌آموخته این صنعت باشد. در کشور ما نیز دانشجوی مدیریت بیمه، نحوه اداره سازمان‌های بیمه و چگونگی رفتار با بیمه‌گذارها را فرا می‌گیرد تا بتواند آنها را به بیمه‌گذاری ترغیب و تشویق کند. همچنین دانشجوی این گرایش درباره انواع فعالیت‌های بیمه مثل بیمه عمر، ماشین، خدمات درمانی و غیره اطلاعات لازم را کسب کرده و چگونگی فعالیت در این زمینه‌ها را براساس پایه و مبانی مدیریتی فرا می‌گیرد. دروس اصلی و تخصصی گرایش مدیریت بیمه:

حسابداری صنعتی، اصول مدیریت بازرگانی، روانشناسی عمومی، جامعه‌شناسی، توسعه اقتصادی، حسابداری، پول و ارز و بانکداری، حقوق تجارت، حقوق مدنی، اصول بیمه، بیمه اموال، بیمه اشخاص، حسابداری شرکت‌های بیمه، مدیریت ریسک و بیمه، بیمه اتکایی، حقوق بیمه، بازاریابی و مدیریت بازار، متون بیمه انگلیسی.

گرایش مدیریت بیمه اکو:

بیمه اکو یک دانشکده تخصصی است که در ایران ایجاد شده است و دانشجویان خود را از بین علاقه‌مندان کشورهای عضو پیمان منطقه‌ای اکو انتخاب می‌کند. در این گرایش موضوعات مختلف

مدیریتی، اقتصادی، حقوقی، حسابداری و تجاری آموزش داده می‌شود و دانشجویان درباره نقش بیمه در ایجاد امنیت سرمایه‌گذاری و امنیت اقتصادی و رفاهی جامعه مطالعه می‌کنند. گفتنی است تفاوت این گرایش با مدیریت بیمه در آن است که تمامی دروس گرایش مدیریت بیمه اکو به زبان انگلیسی است و از همین رو این دانشکده در مرحله اول ده برابر ظرفیت، دانشجو می‌پذیرد و سپس از بین داوطلبان افرادی که تسلط بیشتری به زبان انگلیسی دارند، انتخاب می‌کند. همچنین در این گرایش به قوانین حقوق بین‌الملل و تجارت بین‌الملل توجه بیشتری می‌شود.

دروس اصلی و تخصصی گرایش مدیریت بیمه اکو:

Principles OF Sociology, Principles OF Psychology, Principles OF Callege, Principles OF management, economics, Accounting, Applied Mathematics, Algebra, Introduction To Insurance, Principles of Law Research, Introduction To Computer Sci, Macro ECO, Micro ECO Analysis, Methodology, Mathematical Statistics and Probability, Analysis Public, Operation Research, Principles of Insurance Money and, Organizational Behaviour, Finance, Management of Human Resources, Banking, International Econ andrg, Financial Management Property and, Legal Aspects of Ins, Business Policy Risk Management, Insurance of the Person, Pec. Ins, Fundumental of loss, Marketing and its Ins. Applic,

**Ins. Co. Administration and surveying /Adjusting
Econ.Development and Planning ,Reinsurance ,Mat
Paperon ,Insurance Accounting ,System Analysis ,
Maritime Law ,Liability Ins ,Engineering Ins ,Ins
Math Basis ,Maritime Hull and Aviation Insurance
Group ,Life Ins. Agency Org. and Mgt ,of Life Ins
. Life Ins. Apl and Underwriting ,Life and Health Ins**

گرایش مدیریت امور گمرکی:

گمرک در خدمت تجارت جهان است و گرایش مدیریت امور گمرکی نیز بخشی از مدیریت تجاری و بازرگانی است که در آن نحوه بررسی کالاهای وارداتی و صادراتی و نحوه تنظیم اظهار نامه‌ها و چگونگی ایجاد تعرفه‌های مالیاتی آموزش داده می‌شود. همچنین دانشجویان می‌آموزند براساس سیاست اقتصادی کشور، کالاهای ممنوعه و غیرممنوعه را شناسایی کنند.

دروس اصلی و تخصصی گرایش مدیریت امور گمرکی:

مالیه عمومی و خط‌مشی مالی دولت‌ها، اصول بیمه ، حقوق و مقررات مدنی، حقوق تجارت، توسعه اقتصادی و برنامه‌ریزی، حسابداری دولتی ، مسایل بانکی و اعتبارات اسنادی، مکاتبات بازرگانی به زبان انگلیسی، روش‌های تحقیق و مآخذشناسی، اصول تنظیم و کنترل بودجه دولتی، قوانین و مقررات گمرکی ، شیمی کانی‌ها و فلزات، شناخت الیاف نسجی و مصنوعات آنها، آشنایی با ماشین‌آلات و تجهیزات الکتریکی و الکترونیکی، آشنایی با میراث فرهنگی، آثار هنری و عتیقه‌جات، مقررات عمومی صادرات و واردات سازمان‌ها و کنوانسیون‌های بین‌المللی گمرکی، زبان انگلیسی تخصصی ، بازرگانی

بین‌الملل ، امور مالی بین‌الملل، آشنایی با صنعت حمل و نقل،
طبقه‌بندی کالا.

توانایی‌های لازم :

قدرت رهبری، اعتماد به نفس، روابط اجتماعی خوب، توان تجزیه و تحلیل و قدرت بیان قوی از ویژگی‌های لازم برای دانشجوی رشته مدیریت در تمامی گرایش‌ها است. دانشجوی این رشته بخصوص در گرایش‌های بازرگانی و صنعتی باید به مسائل تجاری و اقتصادی و محیط بازار علاقه‌مند بوده و در دروس ریاضی، زبان انگلیسی و ادبیات فارسی قوی باشد. همچنین دانشجوی رشته مدیریت بخصوص مدیریت صنعتی باید در دروس ریاضی و آمار قوی باشد. دانشجوی مدیریت جهانگردی نیز لازم است که به تاریخ و فرهنگ خود و به درس جغرافیا علاقه‌مند باشد و از روابط اجتماعی خوبی برخوردار بوده و به یک زبان خارجی مثل انگلیسی، فرانسه یا عربی مسلط باشد تا بتواند با جهانگردان خارجی به راحتی ارتباط برقرار کند. این رشته از هر سه گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی، علوم تجربی و علوم انسانی دانشجو می‌پذیرد.

موقعیت شغلی در ایران :

یک فارغ‌التحصیل رشته مدیریت نباید انتظار داشته باشد که از همان بدو امر به عنوان مدیر یک شرکت یا کارخانه مشغول به کار گردد. چون بخشی از مطالب و محتوای کلاس‌های مدیریت باید به عنوان تجربه از محیط و سازمان‌های جامعه گرفته شود. بنابراین فارغ‌التحصیل این رشته در ابتدا باید به عنوان یک کارشناس در رده‌های پایین‌تر وارد بازار کار شده و سپس به مرور پله‌های ترقی را طی کند. در کل فارغ‌التحصیل مدیریت دولتی می‌تواند در مؤسسات

دولتی و عمومی و خدماتی مشغول به کار گردد. مدیریت بازرگانی می‌تواند در سازمان‌های اقتصادی و بازرگانی فعالیت کند و مدیریت صنعتی برای کار در سازمان‌های صنعتی و تولیدی مناسبتر است. به دلیل نیاز به نیروی کار متخصص در صنعت جهانگردی کشور نیز، تمامی دانشجویان گرایش مدیریت جهانگردی جذب بازار کار می‌شوند و می‌توانند در دفاتر خدمات مسافرتی به عنوان مدیر فنی یا تورگردان و یا در سازمان میراث فرهنگی و گردشگری وزارت ارشاد و فرهنگ اسلامی مشغول به کار گردند. علاوه بر شرکت‌های بیمه دولتی که به متخصصان رشته مدیریت نیاز دارند، شرکت‌های بازرگانی و حمل و نقل که در ارتباط با تجارت بین‌المللی هستند نیز فارغ‌التحصیلان گرایش مدیریت بیمه را جذب می‌کنند.